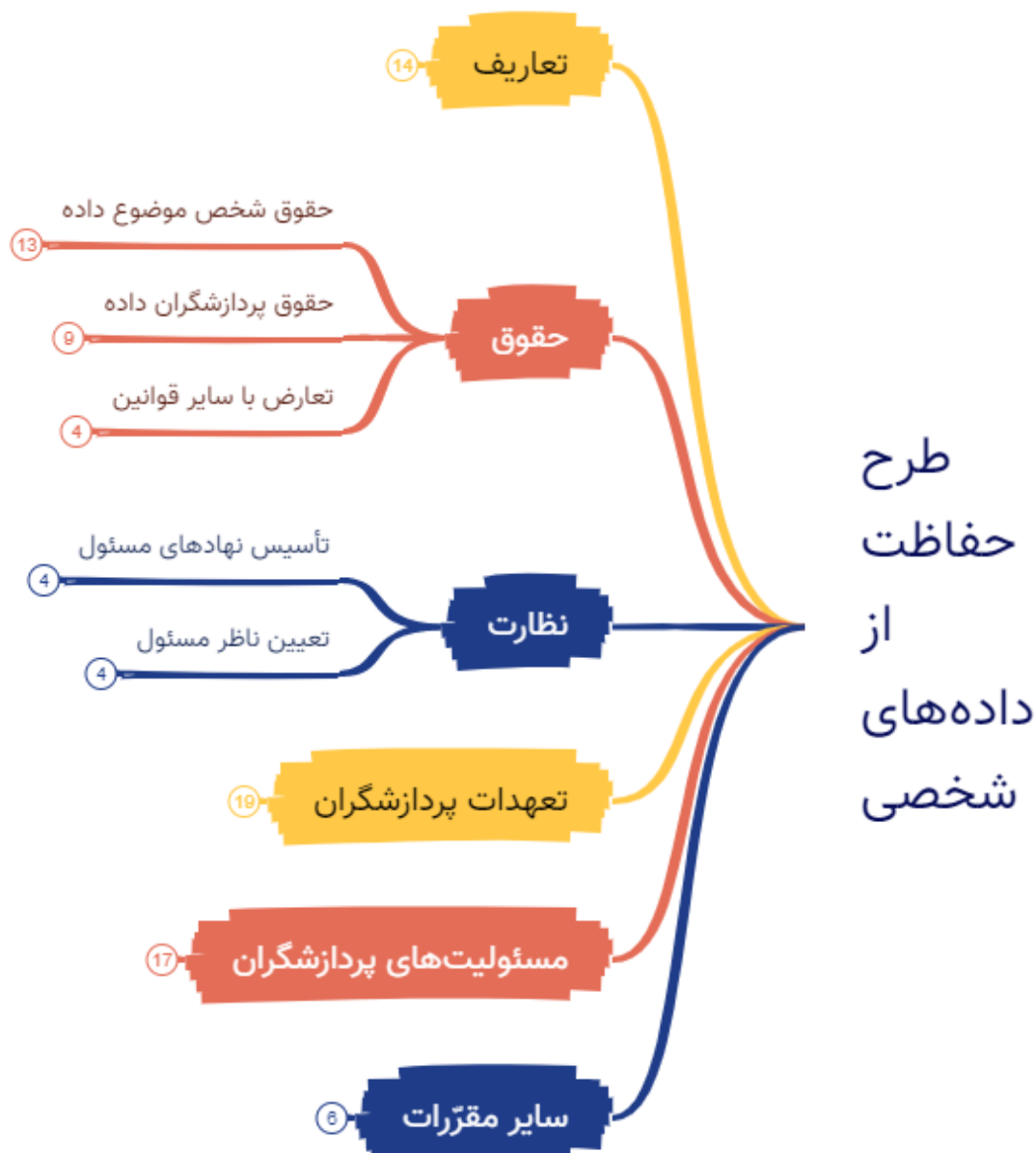

ارزیابی طرح حفاظت از داده‌های شخصی

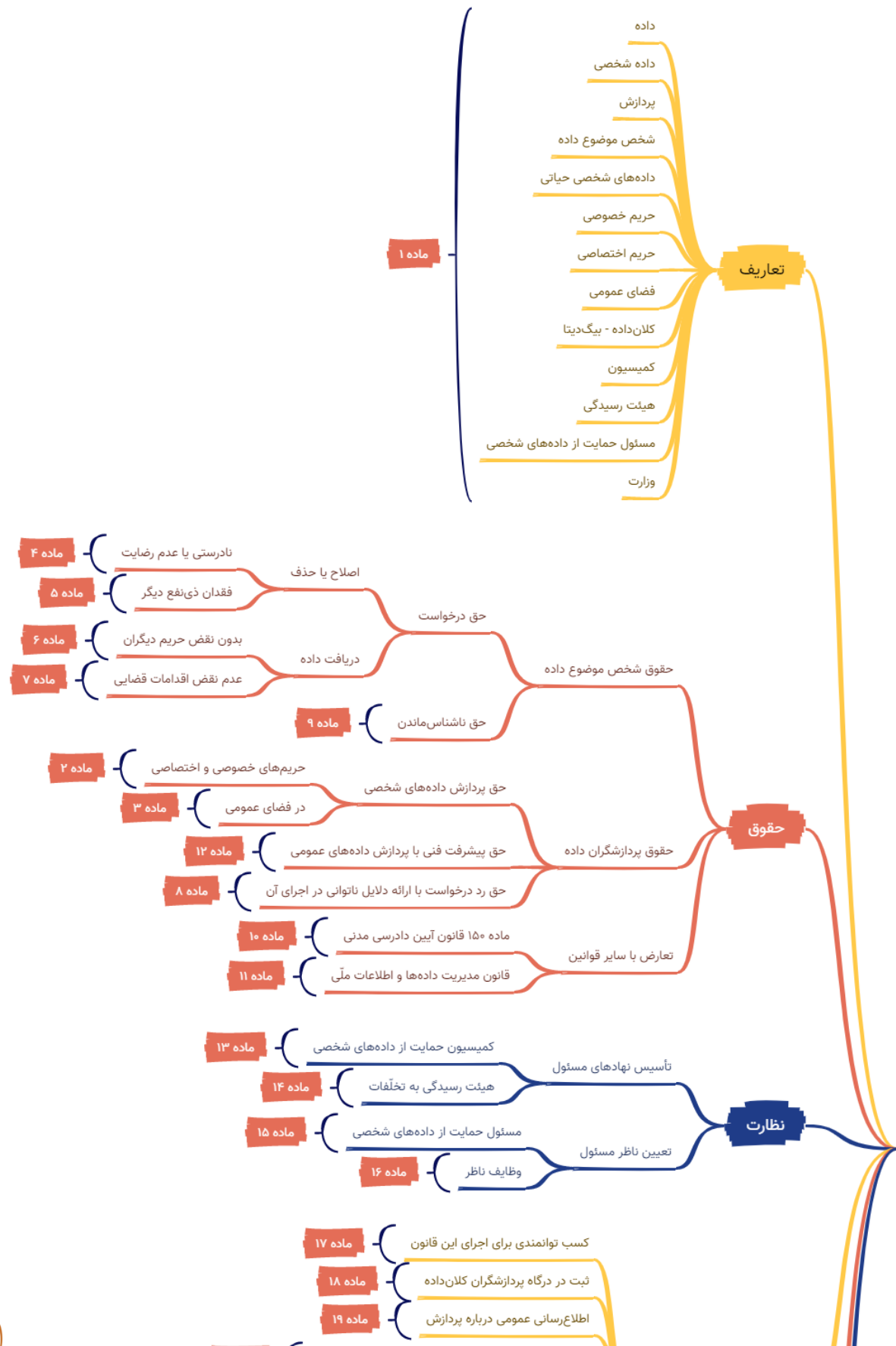
ساختار طرح

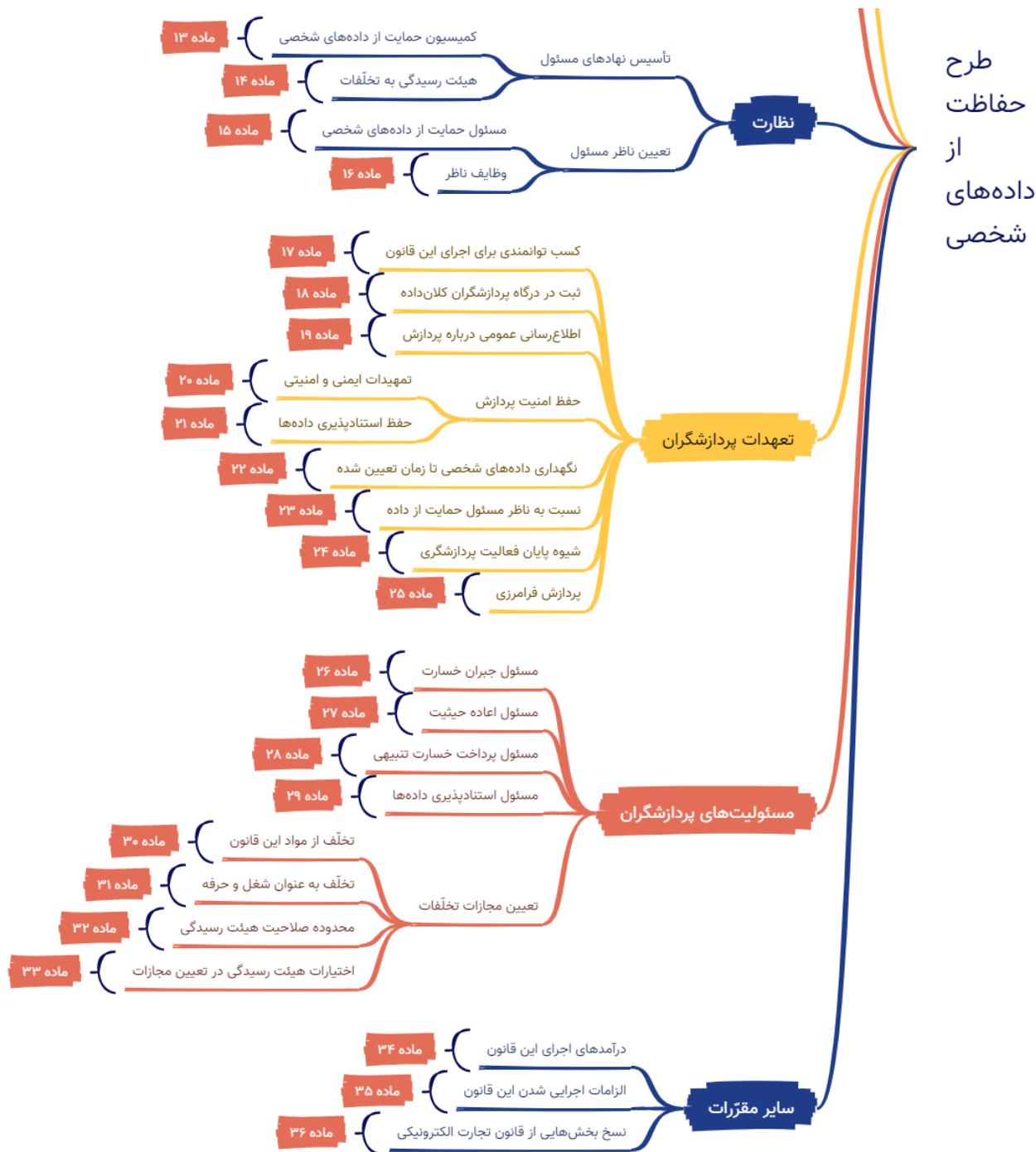
این قانون در شش بخش و ۳۶ ماده نظم یافته است که در نمودار زیر نمایی کلی از آن دیده می‌شود:

برای درک بهتر و شناخت مفاد قانون، تمامی مواد آن در نمودار جای گرفت. به این روش توازن ساختاری قانون مشخص شده و ارزیابی دقیق‌تری از آن می‌توان داشت.

طرح حفاظت از داده‌های شخصی

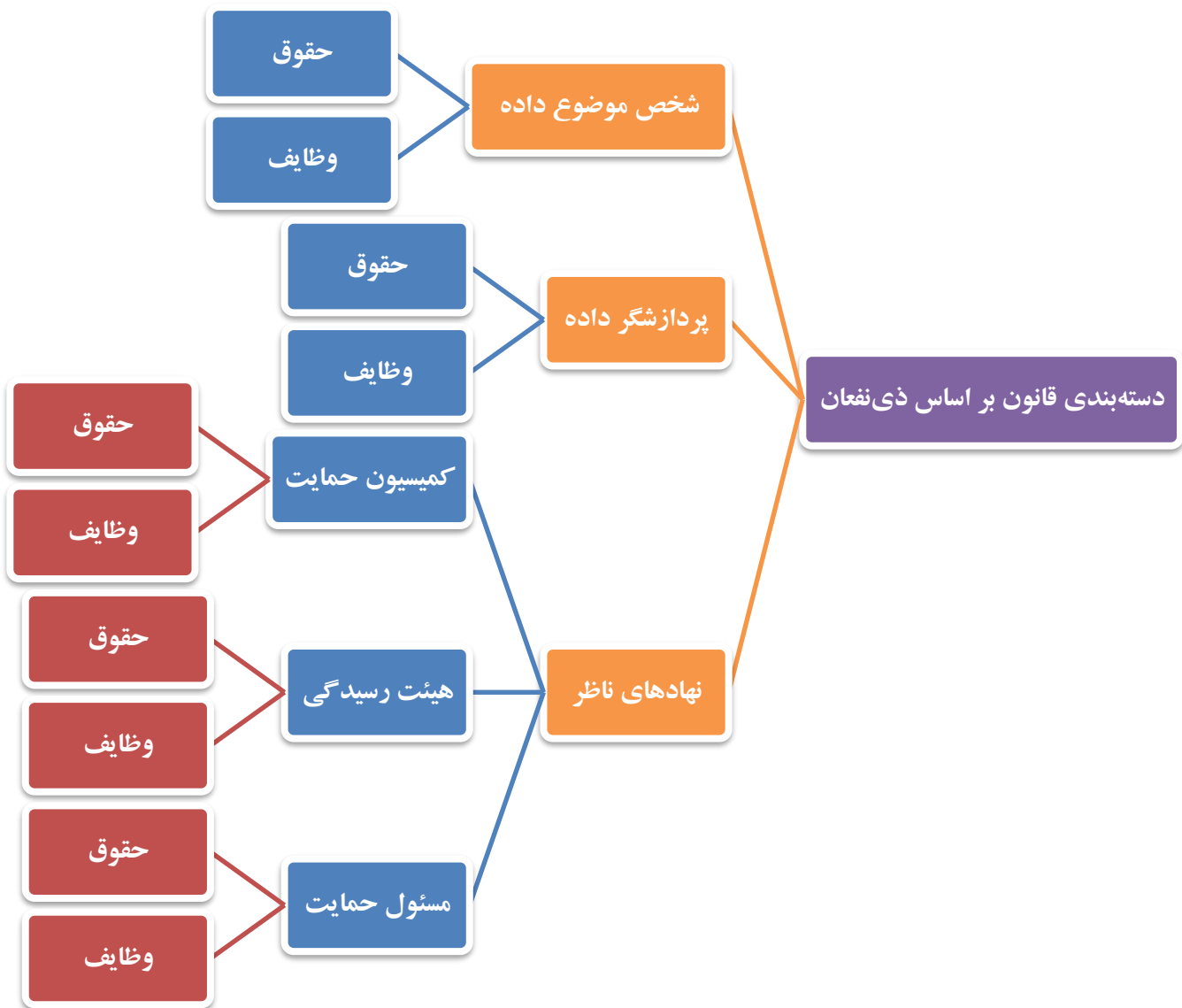

نکات پیشنهادی

بهبودسازی ساختار طرح

سه مؤلفه «حقوق، تعهدات، مسئولیت‌ها» برای پردازشگران دیده شده است که خوب است تفاوت بین تعهد و مسئولیت روشن شود و در صورت عدم تفاوت، ادغام شوند.

در کل این قانون با سه مخاطب مواجه است: شخص موضوع داده، پردازشگر داده، نهادهای مسئول. بر فرض این‌که هر کدام حقوق و تکالیفی داشته باشند، نظم زیر برای چارچوب قانون دقیق‌تر به نظر می‌رسد:

تعهدات و مسئولیت‌های اشخاص موضوع داده

توجه به این پرسش پدید می‌آید که آیا شخص موضوع داده صرفاً «حق» دارد و «مسئولیتی» ندارد؟ اشخاص می‌توانند اطلاعات شخصی خود را نادرست در سامانه‌ها وارد کنند. می‌توانند صدها پروفایل ایجاد کنند و همگی غیرواقعی باشد. اشخاص می‌توانند با ارائه اطلاعات نادرست بر یادگیری ماشینی هوش مصنوعی تأثیر گذاشته و آن را گمراه کنند.

آیا هیچ مسئولیتی متوجه اشخاصی نیست که اطلاعات نادرست وارد سیستم‌ها می‌کنند؟ اگر هست در کدام قانون باید به آن توجه شود. خوب است حداقل در این قانون، موارد مذکور به قانون مربوطه ارجاع گردد.

تعیین تکلیف پردازشگران امنیتی

سپاه، ارتش، وزارت دفاع، ستاد کل، وزارت اطلاعات. همه این‌ها ممکن است تبدیل شوند خودشان به پردازشگران عمده اطلاعات و داده‌های شخصی و عمومی. چه در میان پرسنل و نیروهای خود و چه عموم مردم. لازم هم هست البته. سازمان‌ها و نهادهای امنیتی و اطلاعات ناگزیر به پردازش داده‌اند.

تکلیف این نهادها در قانون مشخص نشده است. آیا روال بررسی آن‌ها هم با همین کمیسیون و همین هیئت

رسیدگی است؟ یا فرق می‌کند؟ آیا آن‌ها هم باید بروند و روند ثبت را در درگاه طی کنند؟ آیا آن‌ها نیز بایستی پاسخگو باشند؟ به کدام نهاد ناظر؟ سایر نهادهای دولتی چگونه؟ هر اداره‌ای پردازشگر داده‌ای هم دارد.

اگر آن‌ها را پاسخگو نکنیم، یک عوارضی دارد، اگر در کنار سایر پردازشگرها هم قرار گیرد، یک عوارض دیگر. یک سیستم نظارتی بر پردازش دادگانی این مدلی هم نیاز داریم، تا بعد هر پردازشگری ادعا نکند: من وصل به فلان نهادم و از شمول قانون شما مستثنی.

بحث از ارث و انحصار وراثت

یکی از موضوعاتی که به زودی گریبانگیر دادگان شخصی و عمومی فضای مجازی می‌شود بحث ارث است. آیا حقوقی که در این قانون ذکر شده به ارث هم می‌رسند؟

مثلاً شخص الف داده‌هایی داشته، از دنیا رفته، زنده که بوده رضایت داده، آیا ورثه حق دارند رضایت او را لغو کنند؟ همه ورثه؟ اگر یکی فقط خواست چه؟ پروفایل‌ها چگونه؟ پسر می‌تواند پروفایل پدر را در فلان سامانه به ارث ببرد و وارث دادگان او شود؟ پردازشگر چه وظیفه‌ای دارد؟ آیا تعهد دارد تا رمز و اطلاعات شخصی را در اختیار ورثه قرار دهد؟ آیا همه این‌ها موقوف بر انحصار وراثت است، یا به محض وفات، هر کدام از ورثه حق پیدا می‌کنند؟ چه که یکیشان بگوید: آبروی من در خطر است که پدرم فلان داده را نشر داده و من حق خود می‌دانم تا آن را حذف کنم. نیازی به موافقت سایر ورثه هست؟

تفکیک دادگان قابل و غیرقابل توریث

در بحث ارث بردن حقوق داده‌های شخصی این موضوع هم مطرح است که چه بسا داده‌هایی را در اختیار ورثه هم نتوان گذاشت. می‌توان این را نیز در قانون دید.

فردی در سایت همسریابی تلاش‌های ناموفقی داشته، پیام‌هایی ارسال و دریافت. همه این داده‌ها در سامانه هست. بعد از ازدواج موفق، پروفایل خود را حذف نکرده است. دادگان باقی مانده. از دنیا برود، آیا ورثه حق دارند درخواست دریافت اطلاعات از پردازشگر داده را داشته باشند؟ عواقب این مطلب چیست؟ ما ضامن آبرو و اعتبار انسان‌ها در زمان حیات آن‌ها هستیم، پس از مرگشان چگونه؟

تکلیف نسخه‌های پشتیبان

شخص موضوع داده درخواست اصلاح داده‌های شخصی خود را می‌دهد به پردازشگر داده. تغییر انجام می‌شود، ولی ده نسخه دیگر از اطلاعات غلط وجود دارد که قبلاً روز به روز به عنوان پشتیبان ذخیره شده است؛ روی هارد RAID یا Backup یا Tape. آیا نباید تکلیفی برای داده‌های پشتیبان‌گیری شده در قانون مشخص کنیم؟ ممکن است یک جایی دسترسی به این داده‌ها پیدا شود و آبروی شخص موضوع داده به خطر افتد.

